

stode udenfor, forblev Lovgivningen udekommande. Og endnu værre bliver dette Forhold derved, at den Lovgivning, vi have om ansvarvoldende Handlinger, er saa overordentlig lidet fuldstændig, det er vist den spageste, man kender. Vi have nemlig her til Lands ikke noget lovfæstet Ansvar for Fuldmagtgiven i Henseende til befuldmægtiges skadevoldende Handlinger, vi have nærmest kun det personlige Ansvar, som den skyldige kommer i ved sin Fremgangsmaade, hvorimod her til Lands Fuldmagtiveren ikke drages til Ansvar for den befuldmægtigedes og den undergivnes Handlinger. Der er f. Eks. i Frankrig paa dette Punkt en overordentlig udviklet Ansvarlighed, som griber ind i det hele daglige Liv, idet Loven jo ikke gælder alene paa dette Omraade eller paa Industriens, men paa hele det borgerlige Livs Omraade, idet man maa svare for Handlinger, selv om man i Virkeligheden personlig ikke har gjort sig skyldig paa nogen som helst Maade. I Tyskland og England har man ogsaa Ansvarlighed for Principaler for de Handlinger, som befuldmægtigede lade sig komme til Last, men det have vi ikke her. Det blev ganske vist en Gang her ved en Lov om Ulykkestilfælde med Massiner af den højtærede Justitsminister foreslaaet, at der skulde være et saadant Ansvar for den, som havde ansat den Person, som overtraadte Loven, men Folketinget satte paa en Maade Ordet „ikke“ foran, saaledes at der kom til at staa, at vedkommende Principal netop ikke havde noget Ansvar, naar hans Repræsentant lod sig noget komme til Last, og ved den nævnte Lov turde maasse den sidste Rest af Fuldmagtiverens Ansvar være bragt ud af vor Ret. Man bedes nu bringe den uhyre Forstel, at der paa den ene Side i Særloven var indbefattet Arbejdere, som aldeles ikke havde Betsættelse i farefulde Erhverv, og at der paa den anden Side uden for Loven stod Folk, som virkelig med Rette kunde sige, at deres Arbejde var forbundet med Fare, og at der til de første blev givet saa udstrakte Rettigheder, som denne Lov vilde give dem, medens der til de andre ikke blev givet noget som helst, og samtidig at betænke den skildrede særdeles svage almindelige Lovgivning paa dette Omraade; denne sidste har saa stor Bigtighed her, eftersom det i større Virksomheder ikke er Arbejdsgiveren personlig, der lader sig komme noget til Last, men derimod de af ham ansatte Personer. Man vil med dette for Øje, undre sig over, at jeg og mange andre med mig vare af den Mening, at hvis noget saadant blev til Lov, vilde det føles som en stor Ubillighed og tillige være ganske

uforstaeligt, efter hvilke Regler Arbejderne vare indbefattede under Loven og efter hvilke de vare udelukkede. Jeg skal nævne, at endogsaa efter Lynnedslag foresloges det at forsørge de Arbejdere og deres efterladte, som vare under Loven. Naar Lynet slog ned paa en Arbejder, der var under Loven og dræbte ham, skulde hans Familie forsynes, men hvis den dræbte samtidig havde gaaet med en anden Arbejder, som ikke var under Loven, og som ogsaa blev ramt af Lynet, saa skulde den sidste efterladte ikke have noget, da han jo ikke var under Loven. Det mente man, og det mener jeg stadig, vilde den store Befolkning aldrig kunne forstaa, det vilde føles som en stor Uretfærdighed, ganske bortset fra, at det i og for sig var urimeligt at lægge Følgerne af Naturbegivenheder af den Betsættelse som Lynnedslag og deraf følgende Dødsfald over paa Industriens Skuldre. Man søgte at bøde derpaa ved i Lovforslaaets § 2 at benytte Udtryk som „paa lignende Maade“, „lignende Virksomhed“, men det gjorde jo blot Kredsen af de indbefattede ubestemt, og det skulde saa senere efter Ulykkestilfældet afgøres, om vedkommende virkelig havde været under Loven eller ikke. Da man saa tilsidt i dette Ting foran Ordet „Arbejder“ satte Ordet „ubemidlet“, blev efter min Mening Forvirringen fuldstændig, thi derefter skulde man endog undersøge, om den paa-gældende Arbejder havde været tilstrækkelig fattig til at skulle have den Understøttelse, som netop baade fra Kommissionens og fra Regeringens Side var tiltænkt ham som en af hans Naar uafhængig Ret, hvorfor ogsaa den dabærende Indenrigsminister modsatte sig denne Tilføjelse af Ordet „ubemidlet“, som alligevel blev vedtaget ved 2den Behandling.

Efter vor Mening er Udgangspunktet urigtigt. Det er efter vor Mening i disse Forhold ikke Arbejderne, men Ulykkestilfældene, som skulle deles. I Stedet for at sige: Nogle Arbejdere og deres efterladte forsynes vi paa Industriens Betsætning efter alle Ulykkestilfælde, Resten ikke, burde vi sige: Alle Arbejdere forsynes vi paa Industriens Betsætning efter saadanne Driftsulykker, som vi kunne henlægge under Arbejdsgivernes Ansvar; saa mange Ulykker som muligt ville vi henlægge, men heller ikke flere, end hvad der kan forvares i Kraft af Teorien om, at Industrien og Driften skal bære sine Øfre. Saa langt vi kunne komme ad den Vej, saa langt bør vi lægge det over paa Arbejdsgiverne, men ikke længere. Arbejderne skulle alle være under Loven, for saa vidt de under Arbejdet rammes af slige